

Κίνητρα στην εκπαίδευση: επαγγελματικά
ικανοποιημένοι εκπαιδευτικοί, ευτυχισμένοι
μαθητές

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Τμήμα Ψυχολογίας

Δρ. Καλλιόπη Εικοσπεντάκη

«Κλίμακα Επαγγελματικής εξουθένωσης» με συγγραφείς τους C. Maslach, S. E. Jackson & Schwab, 1996 (Προσαρμογή: Κ. Κόκκινος, 2000)

Σε μια κλίμακα από το 0 (ποτέ) έως το 6 (κάθε μέρα), αναφέρετε πόσο συχνά αισθάνεστε ότι αντιμετωπίζετε τις ακόλουθες καταστάσεις.

0	1	2	3	4	5	6
Ποτέ	Λίγες Φορές ετησίως ή και λιγότερο	1 φορά το μήνα ή και λιγότερο	Λίγες φορές το μήνα	1 φορά την εβδομάδα	Λίγες φορές την εβδομάδα	Κάθε μέρα

1. Νιώθω ψυχικά εξαντλημένος/η από τη δουλειά μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

2. Νιώθω άδειος/α μετά το τέλος μιας μέρας στο σχολείο.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

3. Νιώθω κουρασμένος/η όταν ξυπνάω το πρωί και έχω να αντιμετωπίσω ακόμα μια μέρα στη δουλειά.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

4. Μπορώ εύκολα να καταλάβω πώς αισθάνονται οι μαθητές μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

5. Νιώθω ότι συμπεριφέρομαι απρόσωπα σε μερικούς μαθητές σαν να ήταν αντικείμενα.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

6. Μου είναι πολύ κουραστικό να δουλεύω με ανθρώπους όλη τη μέρα.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

7. Αντιμετωπίζω τα προβλήματα των μαθητών μου πολύ αποτελεσματικά.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

8. Νιώθω εξουθενωμένος/η από τη δουλειά μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

9. Νιώθω ότι μέσα από τη δουλειά μου επηρεάζω θετικά τις ζωές των μαθητών μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

10. Νιώθω λιγότερο ευαίσθητος/η προς τους ανθρώπους από τότε που άρχισα αυτή τη δουλειά.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

11. Με προβληματίζει ότι σιγά-σιγά αυτή η δουλειά με κάνει συναισθηματικά πιο σκληρό/ή.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

12. Νιώθω γεμάτος/η δύναμη και ενεργητικότητα.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

13. Νιώθω απογοητευμένος/η από τη δουλειά μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

14. Πιστεύω ότι εργάζομαι πολύ σκληρά στη δουλειά μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

15. Στην πραγματικότητα δε με ενδιαφέρει τι συμβαίνει σε μερικούς μαθητές μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

16. Μου δημιουργεί πολύ άγχος στη δουλειά μου η άμεση επαφή με ανθρώπους/ μαθητές.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

17. Πιστεύω πως μπορώ να δημιουργήσω μια άνετη ατμόσφαιρα με τους μαθητές μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

18. Νιώθω αναζωογονημένος/η όταν δουλεύω με τους μαθητές μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

19. Νιώθω ότι έχω καταφέρει πολλά αξιόλογα πράγματα σ' αυτή τη δουλειά.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

20. Νιώθω ότι βρίσκομαι στα όρια της αντοχής μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

21. Αντιμετωπίζω πολύ ήρεμα τα προβλήματα που προκύπτουν στη δουλειά μου.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

22. Αισθάνομαι ότι οι μαθητές μου κατηγορούν εμένα για μερικά από τα προβλήματά τους.

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

Ερευνητικά Δεδομένα

-πραγματοποιήθηκε από το Κέντρο Μελετών και Τεκμηρίωσης της ΟΛΜΕ (ΚΕ.ΜΕ.ΤΕ. ΟΛΜΕ, 2021)

-πραγματεύεται τις συνέπειες της τηλεκπαίδευσης από τη σκοπιά των εργασιακών δικαιωμάτων των εκπαιδευτικών

Σκοπός της έρευνας:

-να εκτιμηθούν οι διαστάσεις πιθανών μορφωτικών/εκπαιδευτικών ελλειμμάτων και πιθανών μορφωτικών/εκπαιδευτικών ανισοτήτων που οξύνει ή δημιουργεί η τηλεκπαίδευση,

-να εκτιμηθούν οι διαστάσεις των ψυχολογικών/συναισθηματικών προβλημάτων που αντιμετώπισαν και εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εκπαιδευτικοί και μαθητές

-να διερευνηθεί η πιθανότητα νέων απειλών στα δικαιώματα των εκπαιδευτικών,

Ερευνητικά Δεδομένα

-να διατυπωθούν προτάσεις ώστε να αμβλυνθεί το παιδαγωγικό/μορφωτικό κόστος για τους μαθητές και τις μαθήτριες στο άμεσο μέλλον

Αποτελέσματα:

- οι εκπαιδευτικοί, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, αντιμετώπισαν το πρόβλημα:
  - του διευρυμένου ωραρίου,
  - την αύξηση του χρόνου προετοιμασίας και
  - την εργασία πέραν του εργασιακού ωραρίου σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι κατά τη δια ζώσης διδασκαλία, με μείωση του ελεύθερου χρόνου τους
  - οικονομική επιβάρυνση για την αγορά εξοπλισμού
  - η απομάκρυνση από τον εργασιακό χώρο.

Αποτελέσματα:

επισημάνθηκε:

- ο κίνδυνος να αξιοποιηθεί η τηλεκπαίδευση στο μέλλον για τη μείωση θέσεων εργασίας,
- η εισχώρηση ιδιωτικών εταιρειών τεχνολογίας στη δημόσια εκπαίδευση,
- ότι η συνδεσιμότητα με το διαδίκτυο παρουσίασε μεγάλο πρόβλημα για όσους εργάστηκαν από το σπίτι,
- η συντριπτική πλειοψηφία δήλωσε ελλιπή επιμόρφωση για την εργασία από το σπίτι,
- η κάλυψη λιγότερη διδακτέας ύλης,

Αποτελέσματα:

επισημάνθηκε ότι εμφανίστηκαν:

- εμπόδια στην αλληλεπίδραση ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες
- μία σειρά από ψυχοκοινωνικά και παιδαγωγικά προβλήματα που λειτουργούν ανασταλτικά, ενώ οξύνονται οι υπάρχουσες εκπαιδευτικές ανισότητες.
- κυρίως έντονη έλλειψη κινήτρων στους εκπαιδευτικούς, αλλά και στους μαθητές, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διαπιστώσεις των εκπαιδευτικών

Προτάσεις κινήτρων	1	2	3	4
Να ανταποκρίνονται καλύτερα οι γνώσεις ή οι δεξιότητές μου στην άσκηση του επαγγέλματός μου	1	2	3	4
Να ανταλλάσσω απόψεις με τους συναδέλφους	1	2	3	4
Να είμαι πιο παραγωγικός(ή) στον επαγγελματικό μου ρόλο	1	2	3	4
Να είμαι σε θέση να εκπληρώσω καλύτερα τις προσδοκίες των μαθητών	1	2	3	4
Να αυξήσω πιθανά οφέλη για την οικογένεια και τους φίλους μου	1	2	3	4
Να διατηρήσω τις τρέχουσες ικανότητές μου	1	2	3	4
Να μπορώ να συσχετίζω τις επαγγελματικές απόψεις μου με αυτές των συναδέλφων μου	1	2	3	4
Να διατηρήσω την ταυτότητά μου μέσω του επαγγέλματός μου	1	2	3	4
Να προσαρμόζομαι πιο αποτελεσματικά στις ανάγκες των μαθητών	1	2	3	4
Να επαναπροσδιορίσω τη δέσμευσή μου απέναντι στο επάγγελμά μου	1	2	3	4
Να αυξήσω την πιθανότητα προσωπικού οικονομικού οφέλους	1	2	3	4
Να μάθω μέσα από την αλληλεπίδραση με άλλους	1	2	3	4
Να με βοηθήσει να αναπτύξω ηγετικές ικανότητες για το επάγγελμά μου	1	2	3	4
Να βελτιώσω τις επαγγελματικές μου ικανότητες στη διαχείριση των μαθητών	1	2	3	4
Να επαναπροσδιορίσω τα τρέχοντα επαγγελματικά μου καθήκοντα	1	2	3	4

Να αναπτύξω νέες επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες	1	2	3	4
Να διευρύνω την οπτική μου γωνία σε σχέση με τον επαγγελματικό μου ρόλο ή την πρακτική	1	2	3	4
Να συμβαδίζω με τις νέες εξελίξεις στην Εκπαίδευση	1	2	3	4
Να αυξήσω την πιθανότητα καλύτερης εξυπηρέτησης των μαθητών	1	2	3	4
Να αξιολογήσω την κατεύθυνση που έχει λάβει το επάγγελμά μου	1	2	3	4
Να γίνω πιο ικανός(ή) στην εργασία μου	1	2	3	4
Να αυξήσω την πιθανότητα επαγγελματικής μου προόδου	1	2	3	4
Να ανταποκρίνομαι στις γνωστικές προκλήσεις των συναδέλφων	1	2	3	4
Να ενισχύσω την εικόνα του επαγγέλματός μου	1	2	3	4
Να βελτιώσω την ατομική μου προσφορά στο κοινό ως επαγγελματία	1	2	3	4
Να εξετάσω τους περιορισμούς του ρόλου μου ως επαγγελματία	1	2	3	4
Να αναπτύξω επαγγελματικές ικανότητες απαραίτητες για τη διατήρηση υψηλής ποιοτικής εργασίας	1	2	3	4
Να νοιώθω μεγαλύτερη ασφάλεια στην παρούσα θέση	1	2	3	4
Να διατηρήσω την ποιότητα των επαγγελματικών μου υπηρεσιών	1	2	3	4
Να αναλογιστώ την αξία των επαγγελματικών μου καθηκόντων	1	2	3	4

Επιμελημένο με τις απαραίτητες αλλαγές από το Παναγιωτόπουλος και συν. (2016)

Κίνητρα

Ορισμός:

-Τον όρο "*κίνητρο*" τον συναντάμε περίπου το 1930, τον βρίσκουμε σχεδόν σε όλους τους τομείς που καθορίζουν την ανθρώπινη συμπεριφορά να αντικαθιστά τους όρους ανάγκη ή/και επιθυμία.

-Σύμφωνα με την ετυμολογία της λέξης, κίνητρο είναι οτιδήποτε υποκινεί, κινεί, ωθεί, ή παρασύρει σε δράση το άτομο.

-Ως κίνητρα ορίζονται παράγοντες εσωτερικοί ή εξωτερικοί που ανεβάζουν το επίπεδο δραστηριοποίησης του ανθρώπινου οργανισμού και το παρωθούν να πραγματώσει κάποιο σκοπό που έθεσε.

-Κίνητρο είναι μια εσωτερική κατάσταση, η οποία προκαλεί, κατευθύνει και διατηρεί μια συμπεριφορά. Τα αίτια που προκαλούν την ανθρώπινη συμπεριφορά και δράση ή οι λόγοι που την εξηγούν είναι τα κίνητρα, δηλαδή είναι οτιδήποτε κινεί, ωθεί ή παρασύρει σε δράση ένα άτομο.

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι:

-οι στόχοι μάθησης και οι στόχοι επίδοσης (mastery and performance goals), τη διαφορά μεταξύ της προσπάθειας των μαθητών ή των εκπαιδευτικών για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων και για ανάπτυξη της ικανότητάς τους και της προσπάθειας να επιδείξουν υψηλή ικανότητα σε σχέση με τους άλλους

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Η θεωρία των στόχων επίτευξης υποστηρίζει ότι:

-οι στόχοι είναι γνωστικές αναπαραστάσεις του τι τα άτομα προσπαθούν να ολοκληρώσουν και των σκοπών ή των λόγων που τους ωθούν να εμπλακούν σε μια εργασία (Pintrich, 2000)

-ο Maehr (2001) αναφέρει ότι οι στόχοι επίτευξης θα πρέπει να ερμηνεύονται σαν ευρύτερα επεξηγηματικά πλαίσια – σχήματα, τα οποία στρέφουν την προσοχή του ατόμου είτε στον εαυτό (στόχοι επίδοσης) είτε στο προς επίτευξη έργο (στόχοι μάθησης)

Στη σχετική διεθνή βιβλιογραφία χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι με την ίδια σχεδόν σημασία:

-ο όρος «στόχοι» υποδηλώνει τους **προσανατολισμούς των κινήτρων των μαθητών σε καταστάσεις επίτευξης**, που τους οδηγούν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα επίτευξης (Dowson & McInerney, 2001)

-**στόχοι κινήτρων** (motivational goals), **προσανατολισμοί στο στόχο** (goal orientations), **κίνητρο επίτευξης** (achievement motivation) (Maehr, 2001), ή απλώς **κίνητρο** (motivation) (Butler, 2007)

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι:

-οι **προσανατολισμοί στο στόχο** έχουν χαρακτηριστεί ως ακαδημαϊκοί προσανατολισμοί στο στόχο (Dowson & McInerney, 2001. Urdan & Maehr, 1995), επειδή ασχολούνται με τους ακαδημαϊκούς λόγους (κίνητρα, σκοπούς) για τους οποίους μπορούν να εμπλακούν οι μαθητές σε καταστάσεις ακαδημαϊκής επίτευξης

-οι **στόχοι μάθησης και οι στόχοι επίδοσης** (mastery and performance goals), ενώ η Butler (2007) χρησιμοποιεί τους όρους **στόχοι μάθησης και ικανότητας** (mastery and ability goals) για να επισημάνει τη διαφορά μεταξύ της προσπάθειας των μαθητών ή των εκπαιδευτικών για απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων και για ανάπτυξη της ικανότητάς τους και της προσπάθειας να επιδείξουν υψηλή ικανότητα σε σχέση με τους άλλους (βλέπε, επίσης, Butler, 2000)

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Σύμφωνα με την θεωρία των στόχων επίτευξης:

- η ποιότητα των κινήτρων των μαθητών στην τάξη εξαρτάται από τον τρόπο που οι μαθητές/-τριες καθορίζουν την επιτυχία σε αυτή την κατάσταση (Ames, 1992. Maehr & Midgley, 1991)
- τα μηνύματα στην τάξη (ή το σχολείο) δημιουργούν τα κριτήρια για την επιτυχία σε αυτά τα πλαίσια, επηρεάζοντας έτσι τους στόχους που οι μαθητές/-τριες υιοθετούν ή/και θέτουν

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Σύμφωνα με την θεωρία των στόχων επίτευξης:

Ατομικοί στόχοι:

-αναφέρονται στους ειδικούς στόχους που τα άτομα προσπαθούν να επιτύχουν σε πλαίσια επίτευξης, όπως είναι το σχολείο

χωρίζονται σε:

-στόχους μάθησης/ ή βαθιάς γνώσης ή έργου (mastery, learning ή task goals)

-στόχους επίδοσης

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Στόχοι μάθησης/ ή βαθιάς γνώσης ή έργου (mastery, learning ή task goals)

-αντιπροσωπεύουν μια ανησυχία για την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων, και θεωρούνται γενικά ότι αξιολογούνται με βάση εσωτερικούς κανόνες (δηλαδή: «Έχω μάθει; Έχω βελτιωθεί;»)

-οι στόχοι αυτοί προσανατολίζουν τους μαθητές στο να προσπαθήσουν να αποκτήσουν και να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους και την κατανόηση

-συσχετίζονται με την αντίληψη ότι η ευφυΐα και οι ικανότητες είναι επίκτητα χαρακτηριστικά και υπόκεινται σε αλλαγές που εξαρτώνται από την προσπάθεια (θεωρία της μεταβαλλόμενης νοημοσύνης, Dweck & Legett, 1988).

-σχετίζονται με τις τάσεις καθορισμού και αξιολόγησης των ικανοτήτων σε σχέση με προηγούμενα έργα ή προηγούμενα αποτελέσματα του ίδιου του ατόμου

-όσοι/ες τους υιοθετούν/θέτουν αποδίδουν τα αποτελέσματα στην προσπάθεια, προτιμούν προκλητικούς στόχους, ερμηνεύουν τη δυσκολία ως πρόκληση για περαιτέρω μάθηση, και ανταποκρίνονται στη δυσκολία με αναζήτηση βοήθειας και πληροφοριών που μπορούν να υποστηρίξουν τη μάθηση (Urdan, & Schoenfelder, 2006)

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Στόχοι επίδοσης:

-οι στόχοι επίδοσης αντιπροσωπεύουν μια ανησυχία για επίδειξη ικανότητας στους άλλους, ώστε να φαίνονται ικανές/οί ή με καλύτερες επιδόσεις από άλλους και συνήθως αξιολογούνται χρησιμοποιώντας μηχανισμούς κοινωνικής σύγκρισης (δηλαδή: «το έκανα καλύτερα από άλλους μαθητές στην τάξη; οι άλλοι νομίζουν ότι είμαι έξυπνος;»)

-οι στόχοι επίδοσης προσανατολίζουν τους μαθητές να προσπαθήσουν να παρουσιάσουν ανώτερη ικανότητα ή να συγκαλύψουν/να μη δείξουν, κατώτερη ικανότητα σε σχέση με τους άλλους (Ames & Ames, 1984. Dweck, 1986. Nicholls, 1989)

-η αξιολόγηση της ικανότητας γίνεται σε σχέση με τους συμμαθητές, η υψηλή επίδοση είναι το πειστήριο της υψηλής ικανότητας, γεγονός που παραπέμπει σε μηχανισμούς κοινωνικής σύγκρισης.

-ο προσανατολισμός αυτός εντοπίζεται σε άτομα που αντιλαμβάνονται τη νοημοσύνη και την ικανότητα ως ένα έμφυτο χαρακτηριστικό (οντότητα) που είναι δύσκολο ή αδύνατον να αλλάξει (λανθάνουσα θεωρία της σταθερής νοημοσύνης)

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Στόχοι επίδοσης:

- σε αντίθεση με τους στόχους μάθησης, οι στόχοι επίδοσης προσανατολίζουν τους μαθητές στο να καθορίσουν και να αξιολογήσουν την ικανότητα σε σχέση με τους άλλους,
- να αποδίδουν τα θετικά αποτελέσματα στην (υψηλή) ικανότητα,
- να ερμηνεύουν τη δυσκολία ως διάγνωση χαμηλής ικανότητας, και
- να αποφεύγουν την αναζήτηση βοήθειας για να μη δείξουν ανεπαρκή ικανότητα

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Στόχοι Μάθησης vs. Στόχοι επίδοσης

- στους στόχους μάθησης κυριαρχεί μια αδιαφοροποίητη αντίληψη της ικανότητας που υπαγορεύει ότι η προσπάθεια και η ικανότητα σχετίζονται θετικά και ότι υψηλότερη προσπάθεια έχει σαν αποτέλεσμα υψηλότερη ικανότητα, ενώ
- στους στόχους επίδοσης η αντίληψη αυτή είναι διαφοροποιημένη και υπαγορεύει μια αντίστροφη σχέση μεταξύ ικανότητας και προσπάθειας, συνεπώς η καταβολή μεγαλύτερης προσπάθειας συνεπάγεται ύπαρξη χαμηλότερης ικανότητας (Nicholls, 1984)
- η έρευνα γενικά έχει υποδείξει με συνέπεια θετικά αποτελέσματα για τους στόχους μάθησης

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Στόχοι Μάθησης vs. Στόχοι επίδοσης

-η έρευνα γενικά έχει υποδείξει με συνέπεια θετικά αποτελέσματα για τους στόχους μάθησης

για παράδειγμα, οι μαθητές που υιοθετούν στόχους μάθησης:

-παραμένουν περισσότερο στο έργο όταν αντιμετωπίζουν δυσκολίες,

-είναι πιο πρόθυμοι να προσπαθήσουν σε δύσκολα ή περισσότερο προκλητικά έργα,

-χρησιμοποιούν πιο υψηλού επιπέδου στρατηγικές επεξεργασίας,

-έχουν πιο ισχυρά εσωτερικά κίνητρα, και αισθάνονται καλύτερα για το σχολείο και τη σχολική εργασία.

-οι μαθητές που δήλωσαν ότι το νέο σχολικό περιβάλλον τους δεν δίνει έμφαση στη μάθηση, φάνηκαν να είναι λιγότερο προσαρμοστικοί σε ότι αφορά τα κίνητρα και την επίτευξη (Urdan & Midgley, 2003).

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Σύμφωνα με την θεωρία των στόχων:

-οι μαθητές πρέπει να ενισχύονται να υιοθετούν στόχους μάθησης και οι τάξεις θα έπρεπε να αποσκοπούν στην ενίσχυση ενός γενικού προσανατολισμού μάθησης (Pintrich, 2000).

-οι μαθητές που ενδιαφέρονται για την επίδοση, τα πάνε καλύτερα από ό,τι οι άλλοι και προσπαθούν να είναι εξυπνότεροι από τους άλλους (Ames, 1992. Dweck & Leggett, 1988)

- ο πιο προσαρμοστικός συνδυασμός είναι αυτός των χαμηλών στόχων επίδοσης και των υψηλών στόχων μάθησης, διότι η ύπαρξη οποιουδήποτε προσανατολισμού προς την επίδοση θα έχει αρνητική επίδραση λόγω της εστίασης του ενδιαφέροντος στη σύγκριση με τους άλλους και την αυτό-αξιολόγηση

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Επιπλέον διάκριση των στόχων επίτευξης, οι στόχοι αποφυγής εργασίας

-οι μαθητές αισθάνονται επιτυχημένοι όταν τα καταφέρνουν με λίγη προσπάθεια (Nicholls, 1989; Nolen, 1988)

-οι στόχοι αυτοί συνδέονται πάντα, όπως θα περίμενε κανείς, με χαμηλή επένδυση στη σχολική εργασία και με αντίληψη εξωτερικού ελέγχου (Dowson & McInerney, 2001; Seifert & O'Keefe, 2001)

-οι στόχοι επίδοσης αποφυγής δημιουργούν μη προσαρμοστικές στρατηγικές στη διαδικασία της μάθησης όπως η αυτοϋπονόμευση (Midgley & Urdan, 2001; Urdan, 2004; Urdan et al., 1998), η αποφυγή αναζήτησης βοήθειας (Karabenick, 2004; Ryan, Gheen, & Midgley, 1998), και η διασπαστική συμπεριφορά (Kaplan, Gheen, & Midgley, 2002)

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Θεωρία των στόχων επίτευξης και δομές στόχων της τάξης (goal structures)

- στα πλαίσια της θεωρίας των στόχων επίτευξης, εκτός από τους προσωπικούς στόχους, προβλέπονται και οι δομές των στόχων σε επίπεδο τάξης ή σχολείου
- οι στόχοι επίτευξης που υπαγορεύονται από το περιβάλλον (σχολική μονάδα, σχολική τάξη) αναφέρονται στη βιβλιογραφία ως δομές στόχων (goal structures) (Wolters & Daugherty, 2007).
- οι δομές των στόχων αναφέρονται σε μηνύματα διάχυτα στο μαθησιακό περιβάλλον (τάξη ή σχολείο), τα οποία κάνουν ορισμένους στόχους διακριτούς (Ames, 1992)
- τα μηνύματα αυτά συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τις επικρατούσες εκπαιδευτικές πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές μέσα σε ένα ακαδημαϊκό περιβάλλον, όπως είναι μια σχολική τάξη ή το σχολείο (Ames & Archer, 1988; Kaplan, Middleton, Urdan, & Midgley, 2002; Urdan, 1997; Wolters, 2004).

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Θεωρία των στόχων επίτευξης και δομές στόχων της τάξης (goal structures)

-οι δομές των στόχων θεωρούνται κρίσιμες δομές λόγω της σχέσης τους με τα κίνητρα και την επίτευξη των μαθητών

-η έρευνα υποδεικνύει ότι η επικρατούσα δομή στόχων σε μια σχολική τάξη ή το σχολείο σχετίζεται με τις πεποιθήσεις των ατομικών κινήτρων των μαθητών

για παράδειγμα μαθητές γυμνασίου τείνουν να υιοθετούν ατομικούς στόχους που συμφωνούν με τις δομές των στόχων που αντιλαμβάνονται στην τάξη τους (Wolters, 2004; Young, 1997) ή το σχολείο (Roeser et al., 1996).

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Θεωρία των στόχων επίτευξης και δομές στόχων της τάξης (goal structures)

-σε σχολεία που η επίδοση δεν θεωρείται σημαντική, οι εκπαιδευτικοί μεταδίδουν στους/στις μαθητές/τριες την αντίληψη πως ο/η καθένας/μία μπορεί να μάθει και ότι η διαδικασία της μάθησης και η ανάπτυξη των δεξιοτήτων είναι πιο σημαντικό από το ποιος/α παίρνει τους καλύτερους βαθμούς στα τεστ

-τέτοια μηνύματα ενθαρρύνουν τους/τις μαθητές/τριες να υιοθετήσουν ατομικούς στόχους μάθησης, και αυτοί οι στόχοι θα οδηγήσουν στα προσαρμοστικά πρότυπα μάθησης και της συμπεριφοράς

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Θεωρία των στόχων επίτευξης και δομές στόχων της τάξης (goal structures)

-σε σχολεία και τάξεις που δίνουν έμφαση στην υψηλή βαθμολογία στα τεστ πάνω απ' όλα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η διαδικασία της μάθησης, το μήνυμα προς τους μαθητές είναι σαφές:

οι μαθητές που έχουν υψηλές επιδόσεις είναι οι πολυτιμότεροι,

μερικοί μαθητές θα σημειώνουν υψηλές επιδόσεις στα τεστ με σχετικά μικρή προσπάθεια, ενώ άλλοι δεν θα έχουν τις υψηλότερες επιδόσεις ακόμα και με μεγάλη προσπάθεια,

ο στόχος σε αυτά τα περιβάλλοντα θα είναι ή η επίδειξη του εγώ ή η προστασία του εγώ, αντίστοιχα

οι μαθητές με υψηλή ικανότητα θα επιδιώξουν να αποδείξουν αυτή την ικανότητα και να αντλήσουν τα οφέλη της, ενώ οι μαθητές που αμφισβητούν τις ικανότητές τους, θα λάβουν μέτρα για να προστατεύσουν την εικόνα για την ικανότητά τους, συχνά με τη μείωση των προσπαθειών τους και την αποφυγή των μαθημάτων ή των εργασιών που ενδέχεται να αποκαλύπτουν τη χαμηλή ικανότητά τους.

Θεωρία των στόχων επίτευξης

Συνεπώς,

- οι εκπαιδευτικοί μπορούν να θέσουν τους στόχους μάθησης για τους/τις μαθητές/ριές τους
- οι μαθητές, με την επίτευξη αυτών, μπορούν να βοηθήσουν στον επαναπροσδιορισμό των κινήτρων των καθηγητών/ριών τους

Σας ευχαριστώ πολύ!